

Respectiv, timpul a făcut și el o ghidușie. Antichitatea pândește în spatele secolului nostru și lucrul cel mai ciudat este că secolul nostru îmi pare străin.

Ca atunci când realitatea se insinuează în vis și sunetul ceasului deșteptător este, în vis, un cântecel pe care îl fredonezi, de data asta visul s-a insinuat în realitate. În spatele realității banale a unei străzi pline de praf, cu magazine de cartier și câțiva copaci stingheri, s-a ivit un vis. Visul grandorii unui faraon care a călcat același pământ ca și noi pândea din spatele magazinelor de cartier, camuflat și enigmatic. La fel cum noi, vrând-nevrând ne gândim acum la el, s-a gândit și el la noi: „Toată lumea asta mare va ști cine am fost!”. Iar noi, o părțică din lumea asta mare, cinci fete într-un autobuz cu scaune ponosite, îl pomenim, cum a profetit. Asta face ca tot ceea ce s-a mai întâmplat pe Pământ între aceste două momente să dispară. Suntem în pragul unui secol nou, plin de vise și speranțe, iar pe geam ne privește visul unui secol îndepărtat și prăfuit.

Lângă piramidă, orașul se zărește în apropiere, cât să rămâi ancorat în prezent. Deasupra blocurilor bej se văd antenele parabolice strălucind argintii. De sus, orașul trebuie să pară un deșert. Întocmai ca nisipul, din loc în loc are mici străluciri, de la pietrele mai lucioase.

Mulțimea de turiști roind în toate direcțiile se agață de prezent cu încrâncenare. Un zumzet neîncetat în toate limbile pământului se ridică spre blocurile superioare ale piramidei, ca o incantație. Adorația de care a avut parte toată viața îl urmărește pe faraon pe vecie. Înțelegi, fără să vrei, ce a visat, dar gândul nu se materializează în cuvinte, ci plutește în jur, ca un abur.

Pentru a menține vraja, culoarea este mereu aceeași. Culoarea ultimului cartier văzut înainte de marea întâlnire, nisipul omniprezent al orașului, o regăsești în blocurile de piatră ale muntelui.

Timpul acționează asupra tuturor lucrurilor, egalizându-le. Deși piramidele au fost gândite să strălucească în soare, au acum aceeași culoare de nisip a unui oraș întreg mult mai tânăr decât ele. Strălucirea piere, nisipul rămâne. Dar visul faraonului nu era despre strălucire, cât era despre eternitate. Timpul este stăpân peste toate și pe el ne luptăm să-l cucerim.

Respectiv Un bloc de piatră îmi ajunge până aproape de umeri.

— Ce înseamnă asta?

— Înseamnă că are aproape un metru, îmi răspunde Ondi.

Sprijinindu-mă de el, realizez pentru foarte puțin timp unde sunt, dar uimirea trece repede, înlocuită de o incertitudine asemănătoare visului. Nu am de unde ști, dar așa mă gândesc că trebuie să fie somnambulismul: o plimbare incertă într-un loc aproape străin, într-un timp suspendat.

Încet-încet, ne depărtăm de prima piramidă pornind spre alta și nisipul sfărâmat sub pași îmi amintește de Gabal Dakrou. Liniștea de acolo e tulburată aici de turiști. Dacă aş putea să-i alung pe toți, sunt sigură că liniștea de aici ar fi aceeași liniște de pe muntele plin de scoici, liniștea pământului, pe care noi, oamenii, i-am furat-o.

— Ne plimbăm și noi cu cămila?

— *Camel, camel, yes!*¹, se bagă în vorbă proprietarul acesteia, recunoscând rădăcina unui cuvânt familiar.

— Cu cămila? Cine știe cât costă...

— *Cheap, cheap. How much you want?*²

— Băi, ăsta știe românește sau ce? se indignează Adina.

— Mie mi-e frică. Eu nu vreau, se hotărăște Laura prima.

Eu capăt curaj cât să-mi declar și eu aceeași frică:

— Și mie. Nici eu nu vreau.

— Băii...

— Adică nu acum. Data viitoare!

— Bine, data viitoare, se îmbunează Adina.

Ana și Ondi nici nu au auzit discuția.

— *How much?*³ revine în discuție domnul cu cămila.

A așteptat răbdător să negociem cine știe ce între noi și acum vrea să continuăm negocierile cu el. Îi este greu să înțeleagă că nu vrem să ne plimbăm cu cămila.

— Cinci lire! Cinci lire! Jumătate de oră! Cinci lire! Ieftin, foarte ieftin! strigă în urma noastră.

1. Cămilă, cămilă, da! (engl.).

2. Ieftin, ieftin. Cât vreți să dați? (engl.).

3. Cât? (engl.).

Respect Bine că am aflat prețul. Un drum dus-întors cu taxiul până în Zamalek costă cât o plimbare pe nisipul deșertului cu taxiul deșertului. Papirusurile din Garden City sunt departe. De-acuma nu ne mai păcălim, că doar locuim aici.

A doua piramidă nu este la fel de fascinantă ca prima. Timpul a făcut ce știe el cel mai bine și ochii s-au obișnuit cu imaginea a mii de blocuri grele de piatră așezate unele peste altele până la cer.

Adina se apleacă din când în când să culeagă câte o piatră mai frumoasă și câțiva metri mai încolo o aruncă, înlocuind-o cu alta. Ondi e din nou roșie la față, pentru că nu și-a legat nici un batic pe cap, și poartă pe umăr, ca întotdeauna, geanta de fotograf. Încălțările ni s-au albit de nisip. Acum înțeleg cum este posibil să mergi zile întregi prin deșert. Gândurile nu sunt în deșert, ele se duc unde vor și atunci uiți să-ți mai fie frică.

Barca faraonului nu o mai vizităm, pentru că e mai bine să păstrăm banii pentru călătorii. Călătoriile noastre, în timpul prezent, sunt mai importante decât călătoria faraonului. Adina se angajează să ne povestească despre barcă pe drumul spre Sfinx. Barca este foarte lungă și s-a păstrat aproape intactă, în ciuda celor 4.500 de ani cât a stat îngropată în nisip. O mai privesc o dată prin geamul muzeului, ca să-i leg imaginea de povestea Adinei. Cu barca asta Keops trebuia să treacă spre lumea de dincolo, așa că la moartea lui a fost închisă într-una din camerele funerare. Arheologii au descoperit-o târziu, abia în secolul nostru. Mumia lui Keops încă nu a fost găsită, de parcă el chiar ar fi reușit să treacă în lumea de dincolo și barca s-ar fi întors aici goală.

Până ajungem din nou la asfalt, la șoseaua care coboară spre Sfinx plină de oameni gălăgioși, tăcerea se așterne din nou, de parcă un faraon ar trece chiar acum în lumea de dincolo.

Sfinxul este înconjurat de sute de oameni care nu reușesc cu adevărat să-și păstreze culorile. Dacă privești de la distanță, oamenii devin nisipii, întocmai ca el, semn că timpul lui mereu va ieși învingător în lupta cu timpul oamenilor.

Îl privim în tăcere, cum se cuvine. Putem să mai venim în acest loc, pentru că vom locui aici câteva luni de zile. La marginea lumii Sfinxului, dacă stai cu fața spre stradă, prezentul își recapătă puterea. Dacă te întorci spre Sfinx, să-l mai vezi o dată, iarăși uiți de prezent.

Respect Strada de afară e plină de praf și miroase a mâncare gătită, pentru că e din lumea de dincolo.

Mogamaa domină sever piața Tahrir, care vuieste de mașinile ce umplu rondul amplu. De cele mai multe ori traversăm Tahrirul pentru a merge pe bulevardul Talaat Harb, care uneori, cu magazinele lui de pantofi și de *galabii* și cu sediile de bănci, îmi amintește absurd de Magheru zilelor de școală.

Pe Talaat Harb nu găsești ca în Doqqi vânzători de fructe sau de sucuri sau de *ful*. În schimb, găsești negreșit vânzători de cravate și de șosete cu dungi.

În piața Talaat Harb se află mereu același vânzător de cravate pe care l-am văzut odată strângându-și în grabă marfa și dispărând pe Qasr El-Nil. Ne-am întrebat ce l-o fi apucat și, până să vină Adina cu niște răspunsuri neserioase de-ale ei, am observat că și vânzătorul de șosete dispăruse. Abia apoi i-am văzut pe cei doi polițiști în uniformă care treceau liniștiți pe stradă, de parcă ieșiseră la plimbare.

Vânzătorul de cravate, îmbrăcat mereu în *galabie* și, după siluetă, mare amator de *koshary*, are mereu o privire neliniștită care nu se potrivește deloc staturii și vârstei sale. Privește scurt spre Qasr El-Nil, apoi în lungul lui Talaat Harb, și spre dreapta, și spre stânga, apoi revine la Qasr El-Nil și o ia de la capăt. Ai zice că supraveghează traficul, nu vinde cravate. Când vreun client se apropie și se interesează de prețul vreunei cravate, el îi răspunde scurt, ca și cum puțin îi pasă dacă omului îi convine sau nu prețul.

Mă uitam în urmă încă o dată, întrebându-mă dacă obișnuiește să negocieze prețurile, cum se cade, sau clientul este nevoit pur și simplu să accepte primul preț. Tot uitându-mă în urmă, mă lovii cu umărul de un băiat care trecea pe lângă mine.

— Îmi pare rău, se scuză el, iar eu sunt nevoită să-i răspund că nu e nici o problemă, în loc să mă scuz eu, că mergeam înainte uitându-mă înapoi.

— Hei! se auzi apoi în urma mea.

Băiatul mi se adresă în continuare:

Respect pe ~~—~~ *You dropped something*¹.

Nevăzând nimic pe jos, la picioarele mele, ridic ochii spre el în loc de întrebare, iar el îmi răspunde fără grabă, pronunțând clar cuvintele, ca și când știe foarte bine despre ce vorbește:

— *You dropped your smile*².

Apoi mă privi în continuare, așteptându-mă să înțeleg. Timpul care crede el că îmi trebuie ca să înțeleg eu îl folosesc ca să-mi amintesc de glumele de pe Magheru. Abia după ce mă vede râzând se urnește din loc, iar prietenul lui îl urmează bătându-l pe umăr, semn că îi apreciază încă o dată umorul.

Cairo e alcătuit din locurile de zi cu zi și din locurile străine, care îți dau emoții. Sala de clasă e singura care face excepție. Deși e unul dintre locurile de zi cu zi, este plină de emoții. În afară de propria-mi frică, le percep și pe ale altora: a Laurei, a Tamarelor, a fetei din Djibouti și chiar a fetei frumoase din Armenia. Băieții nu simt nimic sau cel puțin nu din gama asta. Cu frica este responsabil în mare parte Shawqi, dar și Hashim are partea lui de vină.

Clasa noastră arată ca o clasă obișnuită de școală primară, mobilată doar cu băncile de lemn și catedra, însă pereții sunt goi, fără nici un sfat și nici o încurajare care să ne facă viața mai ușoară.

În decorul golaș, Shawqi povestește de vreo jumătate de oră. Vorbește nu doar tare, ci și foarte clar. Pronunță consoanele și vocalele atât de delimitate între ele, încât parcă le vezi înșirându-se unele după altele, ca într-o coregrafie, intrând în scenă fiecare la timpul ei, nici mai devreme, nici mai târziu.

De fapt, toată lecția se desfășoară ca după un ritual, încă de la intrarea lui Shawqi în clasă. El este mereu la fel, un monument de stabilitate într-o lume nesigură prin ineditul ei permanent. Intră în clasă legănându-se alene de pe un picior pe altul, ca o femeie însărcinată, și se îndreaptă spre fereastră, la locul lui preferat. În drum, agață cu o mână și catedra și o târăște până acolo, chiar dacă

1. Ai pierdut ceva (engl.).

2. Ți-ai pierdut zâmbetul (engl.).

nu-i folosește decât ca să-și sprijine cotul pe ea. Mereu vine cu mâinile în buzunare la oră, fără nici un bagaj. Nu are servietă, ca Hashim, din care să scoată cărți și dosare cu foi trase la imprimantă. Planul de lecție al lui Shawqi este întotdeauna în capul lui, iar Shawqi este altfel decât orice profesor pe care l-am întâlnit vreodată.

După ce târâie cu o mână catedra la geam, se întoarce și ia și scaunul rămas stingher în mijlocul clasei, îl pune și pe el la geam, orientat spre ușa deschisă, și apoi se așază cu un geamăt de satisfacție. Scările urcate până aici îl obolesc destul de tare. Apoi, după ce se mai odihnește un pic într-o liniște desăvârșită, îl strigă pe Ramadan, colegul înalt și grasuț, mereu roșu în obraji. Laura și cu mine, minunându-ne într-o zi de statura lui, am realizat că are un nume predestinat: e mare cât postul Ramadanului. Lui Ramadan pare să nu-i fie frică deloc de Shawqi. Cred că se cunosc mai de mult. Ramadan este din Kazahstan. Când îl strigă Shawqi, cu glasul lui tunător și cu aceeași intonație mereu: *Ramadan! Ta'ala!*¹, Ramadan se ridică și ajunge din trei pași enormi la tablă, unde așteaptă să execute următorul ordin. Shawqi îl lasă să aștepte două-trei minute, așa cum face cu toate lucrurile, de parcă le-ar da timp să se liniștească. Cred că Shawqi nu a fost mai repezit nici măcar în tinerețe, când o fi avut și el o siluetă de om tânăr. Felul lui de-a fi este al omului care vrea să priceapă bine ce se întâmplă, chiar și atunci când ceea ce se întâmplă este din propria-i inițiativă. Până și cel mai mic demers întreprins, cum ar fi acela de a pune o întrebare, este precedat de câteva momente bune de gândire.

Când s-a hotărât cum sună începutul textului, Shawqi îi dictează lui Ramadan, care se apucă să scrie pe tablă. Textele lui Shawqi sunt povestioare din folclorul egiptean sau aparținând unor autori pe care noi nu îi știm și nici el nu ni-i spune. Nu consideră necesar să ne încarce memoria cu nume, mai ales că el le simplifică în mod evident pentru a le face pe înțelesul nostru. Poveștile sunt simple și au, majoritatea, câte o morală ușor de bănuț încă de la început. Scopul lui Shawqi este să ne învețe să gândim puțin în arabă. De aceea, după ce Ramadan a scris textul pe tablă, iar noi l-am copiat în caiete, ni-l citește el o dată, apoi îl citim noi, câte o frază, două

1. Ramadan! Haide! (arabă).